

Sammanträde i hälso- och sjukvårdsnämnden

Datum Tisdagen den 24 maj 2016

Tid 15.00 – 15.30

Plats Gjörwellsalen, Landstingshuset

<i>Ledamöter</i>	(L)	Anna Starbrink	Ordförande
	(M)	Marie Ljungberg Schött	
	(S)	Dag Larsson	
	(M)	Inger Akalla	
	(M)	Gunilla Helmerson	
	(M)	Lotta Lindblad Söderman	
	(M)	Olle Reichenberg	
	(M)	Cecilia Löfgreen	
	(KD)	Ella Bohlin	
	(C)	Karin Fälldin	
	(S)	Tove Sander	
	(S)	Petra Larsson	
	(S)	Victor Harju	
	(S)	Adriana Haxhimustafa	
	(MP)	Susanne Nordling	
	(V)	Håkan Jörnehed	
(SD)	Jörgen Bengtsson		
<i>Ersättare</i>	(M)	Anne-Marie Larsson	Tjänstgörande
	(M)	Catarina Ekeståhl	
	(M)	Jane Gustavsson	
	(M)	Sofia Paulsson	
	(M)	Caroline Wallensten	
	(L)	Jessica Ericsson	
	(L)	Hans Andersson	
	(KD)	Margaretha Åkerberg	
	(C)	Kent Ivarsson	
	(S)	Hanna Styrme-Bratt	
	(S)	Christina Enocsson-Mårtensson	
	(S)	Parvin Araghi	
	(MP)	Marie-Helena Fjällås	
	(MP)	Shadi Larsson	
(V)	Vakant		
(SD)	Ulf Landström		

Övriga

HSF tjänstemän:

Barbro Naroskyin, Eva Gezelius, Johan Bratt,
Olle Olofsson, Ann Eva Askensten, Kitty Kook Wennberg,
Lena Furmark och Lykke Ask-Harborg.

Politiska sekreterare:

Mårten Wallenström (L), Sofia Mattsson-Buhlin (M),
Mats Nilsson (KD), Lars Nordgren (C), Amanda Runsiö (S),
Veronica Eriksson (MP), Marre Mayr (V) och
Catharina Alderskans (SD).

Justeringsdatum Den 24 maj 2016.

Anslagsdatum Den 25 maj 2016.

Justerat Anna Starbrink

Dag Larsson

Vid protokollet Lykke Ask-Harborg

Närvarande vid omedelbar justering av paragraf 94, 98, 105-114, 125-126

<i>Ledamöter</i>	(L)	Anna Starbrink	Ordförande
	(M)	Marie Ljungberg Schött	
	(S)	Dag Larsson	
	(M)	Inger Akalla	
	(M)	Gunilla Helmerson	
	(M)	Lotta Lindblad Söderman	
	(M)	Olle Reichenberg	
	(M)	Cecilia Löfgreen	
	(KD)	Ella Bohlin	
	(C)	Karin Fälldin	
	(S)	Tove Sander	
	(S)	Petra Larsson	
	(S)	Victor Harju	
	(S)	Adriana Haxhimustafa	
	(MP)	Susanne Nordling	
	(V)	Håkan Jörnehed	
	(SD)	Jörgen Bengtsson	
<i>Ersättare</i>	(M)	Anne-Marie Larsson	Tjänstgörande
	(M)	Catarina Ekeståhl	
	(M)	Jane Gustavsson	
	(M)	Sofia Paulsson	
	(M)	Caroline Wallensten	
	(L)	Jessica Ericsson	
	(L)	Hans Andersson	
	(KD)	Margaretha Åkerberg	
	(C)	Kent Ivarsson	
	(S)	Hanna Styrme-Bratt	
	(S)	Christina Enocsson-Mårtensson	
	(S)	Parvin Araghi	
	(MP)	Marie-Helena Fjällås	
	(MP)	Shadi Larsson	
(V)	Vakant		
(SD)	Ulf Landström		

Övriga
§ 94, 98, 105-114

HSF tjänstemän:

Barbro Naroskyin, Eva Gezelius, Johan Bratt,
Olle Olofsson, Ann Eva Askensten, Kitty Kook Wennberg,
Lena Furmark och Lykke Ask-Harborg.

Politiska sekreterare:

Mårten Wallenström (L), Sofia Mattsson-Buhlin (M),
Mats Nilsson (KD), Lars Nordgren (C), Amanda Runsiö (S),
Veronica Eriksson (MP), Marre Mayr (V) och
Catharina Alderskans (SD).

Övriga
§ 125-126
Sekreteress

HSF tjänstemän:

Barbro Naroskyin, Olle Olofsson och Lykke Ask-Harborg.

Politiska sekreterare:

Mårten Wallenström (L), Sofia Mattsson-Buhlin (M),
Mats Nilsson (KD), Lars Nordgren (C), Amanda Runsiö (S),
Veronica Eriksson (MP), Marre Mayr (V) och
Catharina Alderskans (SD).

§ 92 Val av justerare

2:e vice ordförande Dag Larsson (S) väljs att tillsammans med ordförande Anna Starbrink (L) justera dagens protokoll.

§ 93 Godkännande av dagordning

Ordförande informerar att inkomna skrivelser behandlas under punkten *inkomna skrivelser* samt att ärende nr 35 på dagordningen kommer att behandlas som nr 13 istället. Därefter godkänns dagordningen.

§ 94 Valärende
HSN 1501-0012

Valärende

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta att entlediga ersättare i programberedningen för stora folksjukdomar, ledamot i programberedningen för vårdval, ersättare och ledamot i sjukvårdsstyrelsen Stockholms stad och Ekerö samt att utse ersättare för den vakanta platsen i programberedningen för stora folksjukdomar.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-05-23

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* befria Saousan al Merai (C) från sitt uppdrag som ersättare i programberedningen för stora folksjukdomar
- att* välja Christine Lorne (C) som ersättare i programberedningen för stora folksjukdomar
- att* befria Kerstin Burman (V) från sitt uppdrag som ledamot i programberedningen för vårdval
- att* befria Theo Bodin (V) från sitt uppdrag som ersättare i sjukvårdsstyrelsen Stockholms stad och Ekerö
- att* befria Magnus Dannqvist (S) från sitt uppdrag som ledamot i sjukvårdsstyrelsen Stockholms stad och Ekerö
- att* omedelbart justera beslutet.

§ 95 Invånarens direktåtkomst till journalinformation samt regelverk för detta
HSN 2016-2046

Ärendebeskrivning

I hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande ges förslag på att tillstyrka beslut om att invånare i Stockholms läns landsting ska beredas elektronisk direktåtkomst till sin journalinformation.

Ärendet kommer att beredas i innovationsberedningen i maj och landstingsstyrelsen i augusti för att beslutas i landstingsfullmäktige i september 2016.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-05-10
Regelverk för enskilds direktåtkomst till sin egen journalinformation inom Stockholms läns landsting
Rekommenderat nationellt regelverk för enskilds direktåtkomst till journalinformation, Inera

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att tillstyrka förslaget om att ge invånaren elektronisk direktåtkomst till sin egen journalinformation inom Stockholms läns landsting.

att överlämna beslutet till landstingsstyrelsen och föreslå att landstingsfullmäktige godkänner förslaget.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 1).
Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande (bilaga 2).

**§ 96 Fördelning av medel från Sveriges Kommuner och Landsting för
förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa**
HSN 1512-1458

Ärendebeskrivning

Beslut om fördelning av medel från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-18
Fördelning av medlen
Överenskommelse mellan staten och SKL

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna förvaltningens förslag till fördelning av medel avseende 2016.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 3).
Susanne Nordling (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 4).
Håkan Jörnehed (V) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 5).

§ 97 Tidigareläggning av starten för tre närakuter
HSN 1506-0854

Ärendebeskrivning

I ärendet redovisas förvaltningens förslag till tidigareläggning av driftsstarten för tre närakuter med anledning av stängningen av akutmottagningen vid Karolinska universitetssjukhuset, Solna.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-05-11

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut (bilaga 6).

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att godkänna hälso- och sjukvårdsdirektörens föreslagna tidigareläggning av starten för tre närakuter under 2017.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Särskilda uttalanden

Susanne Nordling (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 7).

§ 98 Förfrågningsunderlag för vårdvalsområdet specialiserad urologi
HSN 2016-0778

Ärendebeskrivning

Förslag till förfrågningsunderlag för vårdvalsområdet specialiserad urologi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-22
Förfrågningsunderlag enligt LOV vårdval specialiserad urologi

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut (bilaga 8).

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att införa vårdval för specialiserad urologi i öppenvård enligt lagen om valfrihetssystem (LOV)

att godkänna förfrågningsunderlaget

att inbjuda vårdgivare att ansöka om godkännande att bedriva vård enligt förfrågningsunderlaget

att ickevalsalternativ enligt LOV ska vara den vårdvalsvårdgivare som verkar närmast patientens bostad

att driftstart för avtal ska vara tidigast den 1 november 2016

att respektive sjukvårdsutskott ges i uppdrag att besluta om godkännande av vårdgivare enligt LOV för vårdvalsområdet specialiserad urologi

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

§ 99 Upphandling av psykosocial habilitering
HSN 2016-0614

Ärendebeskrivning

Ärendet avser förslag att upphandla psykosocial habilitering till vuxna personer som tillhör lag (1993:938) om stöd och service (LSS) personkrets samt till personer med funktionsnedsättning på grund av hjärnskada orsakad av yttre trauma och till personer med funktionsnedsättning orsakad av traumatiskt förvärvad ryggmärgsskada, enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU).

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-20

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att upphandla råd och stöd till personer som tillhör LSS personkrets, till personer med funktionsnedsättning på grund av hjärnskada orsakad av yttre trauma och till personer med traumatiskt förvärvad ryggmärgsskada
- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på förfrågningsunderlag för upphandling av råd och stöd till personer som tillhör LSS personkrets, till personer med funktionsnedsättning på grund av hjärnskada orsakad av yttre trauma och till personer med traumatiskt förvärvad ryggmärgsskada.

§ 100 Förlängning av avtal med Hjälpmedel Stockholm, SLSO gällande hjälpmedelscentralsverksamhet för rörelsehjälpmedel mm för södra länsdelen i Stockholms län
HSN 1310-1138

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har den 19 november 2013 beslutat att teckna avtal med Hjälpmedel Stockholm, SLSO gällande hjälpmedelscentralsverksamhet för rörelsehjälpmedel mm för södra länsdelen i Stockholms län. Avtalet löper till och med 31 januari 2019 med möjlighet till 5 års förlängning. Om möjligheten till förlängning ska utnyttjas ska hälso- och sjukvårdsförvaltningen skriftligen påkalla förlängning senast 12 månader före avtalstidens utgång.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-27

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att teckna avtal om förlängning av vårdavtal med SLSO, Hjälpmedel Stockholm, SLSO om hjälpmedelscentralsverksamhet för rörelsehjälpmedel mm i södra länsdelen i Stockholms län för tiden 1 februari 2019 till och med 31 januari 2022.

**§ 101 Förlängning av avtal med Sodexo AB gällande
hjälpmedelscentralsverksamhet för rörelsehjälpmedel mm i norra
länsdelen i Stockholms län**
HSN 1307-0771

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har den 18 juni 2013 beslutat att teckna avtal med Sodexo AB gällande hjälpmedelscentralsverksamhet för rörelsehjälpmedel mm i norra länsdelen i Stockholms län. Avtalet löper till och med 31 januari 2019 med möjlighet till 5 års förlängning. Om möjligheten till förlängning ska utnyttjas ska hälso- och sjukvårdsförvaltningen skriftligen påkalla förlängning senast 12 månader före avtalstidens utgång.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-27

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att teckna avtal om förlängning av vårdavtal med Sodexo AB om hjälpmedelscentralsverksamhet för rörelsehjälpmedel mm i norra länsdelen i Stockholms län för tiden 1 februari 2019 till och med 31 januari 2022.

**§ 102 Förlängning av ramavtal avseende språktolkservice,
distanstolkning**
HSN 2016-1714

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har den 28 augusti 2012 uppdragit åt förvaltningen att teckna ramavtal med Stockholms tolkförmedling AB (Transvoice), Semantix Tolkjouren AB, Järva Tolk & Översättning AB och Språkservice Sverige AB i nämnd rangordning. Avtalet har en avtalsperiod på två år med möjlighet till en förlängning på upp till två år. Förvaltningen föreslår i ärendet att avtalet förlängs med två år, från 1 oktober 2016 till och med 30 september 2018 som längst eller till dess att ny upphandling av distanstolkning enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) är genomförd, beroende på vilket som infaller först.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-20

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att teckna avtal om förlängning med Stockholms tolkförmedling AB (Transvoice), Semantix Tolkjouren AB, Järva Tolk & Översättning AB och Språkservice Sverige AB i nämnd rangordning för tiden 1 oktober 2016 till och med 30 september 2018 som längst eller till dess att ny upphandling av distanstolkning enligt LOU är genomförd.

Särskilda uttalanden

Susanne Nordling (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 9).

**§ 103 Förlängning av ramavtal avseende språktolkservice,
expresstolkning**
HSN 2016-1715

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) har den 28 augusti 2012 uppdragit åt förvaltningen att teckna ramavtal med Språkservice Sverige AB. Avtalet har en avtalsperiod på två år med möjlighet till en förlängning på upp till två år. Förvaltningen föreslår i ärendet att avtalet förlängs med två år, från 1 oktober 2016 till och med 30 september 2018 som längst eller till dess att ny upphandling av expresstolkning enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) är genomförd, beroende på vilket som infaller först.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-20

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att teckna avtal om förlängning med Språkservice Sverige AB om expresstolkning för tiden 1 oktober 2016 till och med 30 september 2018 som längst eller till dess att ny upphandling av expresstolkning enligt LOU är genomförd.

§ 104 Åtgärder för att stötta förlossningsvården sommaren 2016
HSN 2016-2272

Ärendebeskrivning

I ärendet föreslås att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att inom en kostnadsram på 15 miljoner kronor vidta åtgärder för att stötta förlossningsvården och den förlossningsförberedande vården under sommaren 2016.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-05-16

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att inom en kostnadsram på 15 miljoner kronor vidta åtgärder för att stödja förlossningsvården och den förlossningsförberedande vården under sommaren 2016.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande (bilaga 10).

§ 105 Yttrande över landstingsrevisorernas rapport 15/2015 Framtidens hälso- och sjukvård - planering och genomförande 2015
HSN 2016-0651

Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorerna har översänt rapporten 15/2015 Framtidens hälso- och sjukvård - planering och genomförande 2015 till hälso- och sjukvårdsnämnden för yttrande.

Revisorernas samlade bedömning utifrån genomförd granskning i detta projekt under 2015 är att de riskområden som revisionen tidigare år pekat på till stor del består, bland annat med kompetensförsörjningen. Bedömningen är även att det finns en styrka i att arbetet med framtidens hälso- och sjukvård (FHS) nu drivs som en integrerad del i utvecklingen av sjukvården inom landstinget. Ett samlat helhetsperspektiv behöver dock säkerställas i genomförandet av FHS och ansvarsfördelningen mellan de olika politiska organen respektive de centrala förvaltningarna behöver tydliggöras. Revisorerna önskar att nämnden i sitt yttrande särskilt berör detta men även hur vårdutbud och tillgänglighet ska säkras under omställningen. Vidare hur ett bredare införande av nya arbetssätt i nätverkssjukvården ska kunna ta ett steg framåt med beaktande av dagens situation när det gäller kompetensförsörjningen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-19
Landstingsrevisorernas rapport 15/2015

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut (bilaga 11).

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsrevisorerna överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

§ 106 Yttrande över betänkande Kroppsbehandlingar- åtgärder för ett stärkt konsumentskydd (SOU 2015:100)
HSN 2016-0579

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över betänkande av skönhetsutredningen kroppsbehandlingar - åtgärder för ett stärkt konsumentskydd.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-21
Sammanfattning av betänkande av skönhetsutredningen (SOU 2015:100)

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut (bilaga 12).

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Socialdepartementet överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

§ 107 Yttrande över remiss Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting 2017-2021
HSN 2016-0894

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över Förslag till remiss- Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting 2017-2021. Yttrandet innefattar allmänna synpunkter på förslaget samt svar på ett antal frågeställningar som efterfrågats i underlagen.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-25
Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen förvaltning överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens yttrande över betänkande Yttrande över remiss Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting 2017-2021.

att omedelbart justera beslutet.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S) och Håkan Jörnehed (V) lämnar ett gemensamt särskilt uttalande (bilaga 13).
Susanne Nordling (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 14).

§ 108 Yttrande över patientnämndsärende gällande bristande informationsöverföring
HSN 2016-0692

Ärendebeskrivning

Patientnämnden har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över generella rutiner för samverkan rörande överrapportering av information mellan ambulans och socialtjänsten/hemtjänsten.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-20
Patientnämndsärende PaN V1406-0298552

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut (bilaga 15).

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till patientnämnden överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

**§ 109 Yttrande över Effektiv vård (SOU 2016:2), slutbetänkande av
En nationell samordnare för effektivare resursutnyttjande inom
hälso- och sjukvården**
HSN 2016-0696

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över slutbetänkande Effektiv vård (SOU 2016:2).

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-27
Sammanfattning av remiss Effektiv vård (SOU 2016:2)

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande över slutbetänkande Effektiv vård (SOU 2016:2)

att omedelbart justera beslutet.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 16).

Susanne Nordling (MP) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 17).

Håkan Jörnehed (V) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 18).

§ 110 Yttrande över motion 2015:25 av Dag Larsson (S) om en hörcentral i landstingets regi
HSN 2016-0098

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:25 av Dag Larsson (S) om en hörcentral i landstingets regi. I motionen föreslår Dag Larsson (S) att landstinget ska öppna en hörcentral i egen regi.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-18
Motion 2015:25 av Dag Larsson (S) om en hörcentral i landstingets regi

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Tove Sander (S) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

§ 111 Yttrande över motion 2015:30 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om genusanalys av ersättningssystem inom hälso- och sjukvården
HSN 1510-1235

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:30 av Pia Ortiz Venegas (V) om genusanalys av ersättningssystem.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-19

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämnden yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Särskilda uttalanden

Dag Larsson (S) lämnar ett särskilt uttalande (bilaga 19).

§ 112 Yttrande över motion 2015:21 av Tara Twana m.fl. (S) om fetma hos barn
HSN 1510-1224

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:21 av Tara Twana m.fl. (S) om fetma hos barn. I motionen föreslås att införa en tydlig målsättning i att halvera andelen barn som är överviktiga eller har fetma till 2020, att landstinget så väl BVC som specialister tillsammans med kommunerna kraftsamlar kring insatser riktade till barn som är överviktiga eller har fetma och att i de kontroller som görs på BVC identifiera och i högre utsträckning remittera vidare de barn som lider av övervikt eller fetma till specialist.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-25
Motion 2015:21 av Tara Twana m.fl. (S)

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

**§ 113 Yttrande över motion 2015:22 av Tara Twana m.fl. (S) om
äldres tandhälsa**
HSN 1510-1225

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:22 om äldres tandhälsa. I motionen föreslår Tara Twana m.fl. (S) att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska komma med förslag på hur landstinget tillsammans med kommunerna i länet kan skapa förutsättningar för att hälso- och sjukvården, kommunerna och tandvården tillsammans ska ta fram ny kunskap kring äldres munhälsa. Vidare förslås att hälso- och sjukvårdsförvaltningen ska komma med förslag på hur hälso- och sjukvården, kommunerna och tandvården ska samverka kring äldre som bor hemma där speciellt dietiser som ett stöd i hemtjänstens verksamhet ska analyseras.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-04
Motion 2015:22 av Tara Twana m.fl. (S)

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

§ 114 Yttrande över motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies
HSN 1510-1226

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:23 om att barn och ungdomar med astma riskerar karies. I motionen föreslår Tara Twana (S) att tandvården tillsammans med hälso- och sjukvården ska utveckla de förebyggande vårdprogrammen i syfte att förtydliga kopplingen mellan tandhälsa (karies) och andra sjukdomar, till exempel astma. Målgruppen ska vara barn och ungdomar, deras föräldrar samt för personal inom tandvården. Vidare ska hälso- och sjukvården skapa förutsättningar för att forskning ska kunna genomföras för att visa på hur faktorer relaterade till astma, till exempel astmamedicin påverkar den orala hälsan.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-04
Motion 2015:23 av Tara Twana (S)

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

§ 115 Svar på skrivelse från Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser
HSN 1504-0496

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden önskar Håkan Jörnehed (V) få svar på hur en skrivelse som läggs i hälso- och sjukvårdsnämnden eller dess utskott, styrelser och beredningar behandlas samt vilken typ av ärenden som kan initieras genom en skrivelse. Motsvarande skrivelse har besvarats av landstingsstyrelsen den 23 februari 2016, § 63.

I hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande konstateras att det i viss utsträckning oklart vilka uppdrag/ärenden som kan lämnas direkt till förvaltningen från sjukvårdsstyrelser och programberedningar. Hälso- och sjukvårdsdirektören föreslås därför få i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på riktlinjer.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-25
Skrivelse från Håkan Jörnehed (V) om hantering av skrivelser

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdras åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på riktlinjer kring vilken typ av uppdrag som kan lämnas direkt till förvaltningen från sjukvårdsstyrelser och programberedningar

att anse skrivelsen besvarad.

§ 116 Svar på skrivelse från Socialdemokraterna gällande skrivelser

HSN 1511-1265

Ärendebeskrivning

Socialdemokraterna har lämnat in en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden gällande skrivelser. Socialdemokraterna vill att arbetsordningen för hälso- och sjukvårdsnämnden, utskottet för framtidens hälso- och sjukvård, sjukvårdsutskott, sjukvårdsstyrelser och programberedningar förtydligas med skrivningen att initiativ genom att lämna in en skrivelse uppmuntras i samtliga beredningsorgan under nämnden.

I nu gällande arbetsordning står "styrelser, utskott och programberedningar kan initiera uppdrag genom att till HSN lämna en skrivelse med förslag på uppdrag. Mindre uppdrag kan lämnas direkt till förvaltningen".

Denna skrivning ger utrymme för tolkningar angående vilken typ av uppdrag som kan lämnas direkt till förvaltningen från sjukvårdsstyrelser och programberedningar. Hälso- och sjukvårdsdirektören föreslås därför få i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på riktlinjer.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-25

Skrivelse från Socialdemokraterna gällande skrivelser

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på riktlinjer kring vilken typ av uppdrag som kan lämnas direkt till förvaltningen från sjukvårdsstyrelser och programberedningar

att anse skrivelsen besvarad.

§ 117 Svar på skrivelse från Socialdemokraterna gällande hur säkras förlossningskapaciteten i Stockholms läns landsting i år
HSN 2016-0589

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Socialdemokraterna frågan hur förlossningskapaciteten säkras i Stockholms läns landsting i år.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-01
Skrivelse Socialdemokraterna

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

§ 118 Svar på skrivelse från Håkan Jörnehed (V) angående avvecklingen av BB Sophia och den brist av förlossningsplatser som därmed uppstår
HSN 2016-0590

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden frågar Håkan Jörnehed (V) om hur avvecklingen av BB Sophia ska ske samt lösning av den brist av förlossningsplatser som därmed uppstår.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-22
Skrivelse från Håkan Jörnehed (V)

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

§ 119 Svar på skrivelse från (L), (M), (C), (KD), (S), (V) och (MP) om En strategi för att minska de negativa hälsoeffekterna av tobaksrökning genom att halvera andelen tobaksrökare till 5 % fram till 2025

HSN 1509-1090

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår (FP), (M), (C), (KD), (S), (V) och (MP) att hälso- och sjukvårdsdirektören presenterar förslag på åtgärder för att halvera andelen tobaksrökare till 5 % fram till 2025.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-22

Skrivelse av (FP), (M), (C), (KD), (S), (V), (MP) om En strategi för att minska de negativa hälsoeffekterna av tobaksrökning genom att halvera andelen tobaksrökare till 5 % fram till 2015, 2015-09-22

Skrivelse av (FP), (M), (C), (KD), (S), (V), (MP) om En strategi för att minska de negativa hälsoeffekterna av tobaksrökning genom att halvera andelen tobaksrökare till 5 % fram till 2015, 2015-09-29

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma till nämnden med en strategi och konkret handlingsplan samt ett förslag till finansiering

att anse skrivelsen besvarad.

§ 120 Anmälan av rapporten Tandhälsan hos barn och ungdomar i Stockholms län 2015
HSN 2016-0588

Ärendebeskrivning

I detta ärende anmäls rapporten Tandhälsan hos barn och ungdomar i Stockholms län 2015.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens anmälan 2016-04-15
Tandhälsan hos barn och ungdomar i Stockholms län 2015

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 121 Anmälan av delegationsbeslut
HSN 2016-0054

Ärendebeskrivning

I det här ärendet anmäls beslut, som har fattats på hälso- och sjukvårdsnämndens vägnar. En sammanställning av besluten bifogas. För ytterligare information om besluten hänvisas till hälso- och sjukvårdsnämndens registrator samt enhetschefen för lagreglerade läkare och sjukgymnaster, avdelningen för Särskilda vårdfrågor.

Enligt kommunallagen kan en nämnd uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd i landstinget att besluta på nämndens vägnar. Beslut som fattas på en nämnds vägnar ska anmälas till nämnden.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens anmälan 2016-04-27
Sammanställning 2016-04-27 (bilaga 26).

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 122 Övriga anmälningsbeslut
HSN 2016-0053

Ärendebeskrivning

I det här ärendet anmäls för kännedom vissa övriga uppgifter, som har anknytning till hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhet. För ytterligare information om punkterna i bifogade sammanställning hänvisas till hälso- och sjukvårdsförvaltningens registrator.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens anmälan 2016-04-27
Sammanställning 2016-04-27

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 123 Anmälan av inkomna skrivelser

- Skrivelse från Socialdemokraterna gällande en bättre vård för asylsökande och nyanlända. HSN 2016-2512 (bilaga 20).
- Skrivelse från Socialdemokraterna gällande situationer för gravida kvinnor i Norrtälje kommun som riskerar att behöva föda i södra länsdelen. HSN 2016-2513 (bilaga 21).
- Skrivelse från Socialdemokraterna gällande distrikts- och diabetessjuksköterskor ska kunna skriva remiss till länets hälsomottagningar. HSN 2016-2514 (bilaga 22).
- Skrivelse från Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna gällande vård för den som utsatts för sexuella övergrepp som barn. HSN 2016-2515 (bilaga 23).
Miljöpartiet och Vänsterpartiet ställer sig bakom skrivelsen.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att överlämna skrivelserna till förvaltningen för beredning.

§ 124 Övriga frågor

Johan Bratt, chefläkare hälso- och sjukvårdsförvaltningen, informerar om den pågående sommarplaneringen samt meddelar att det från och med juni, veckovis kommer att publiceras en uppdaterad rapport om situationen på sll.se

**§ 125 Förfrågningsunderlag enligt LOU – upphandling av basal
hemsjukvård kvällar, nätter och helger**
HSN 2016-1788

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade den 23 februari 2016 att upphandla den basala hemsjukvård kvällar, nätter och helger. I ärendet redovisas ett förslag till förfrågningsunderlag enligt lag (2007: 1091) om offentlig upphandling (LOU) av verksamheten.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-14
Förfrågningsunderlag enligt LOU

Yrkanden

Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att genomföra upphandling av den basala hemsjukvården kvällar, nätter och helger enligt förfrågningsunderlaget
- att* uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden för beslut om antagande av leverantör
- att* omedelbart justera beslutet.

Deltar inte i beslutet

Dag Larsson (S) anmäler för S-ledamöterna att de inte deltar i beslutet.
Håkan Jörnehed (V) deltar inte i beslutet.

§ 126 Reviderat förfrågningsunderlag enligt LOU - ny upphandling av barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet i Handen och geografiskt områdesansvar i kommunerna Tyresö, Haninge och Nynäshamn

HSN 1501-0102

Ärendebeskrivning

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 26 januari 2016 att genomföra upphandling av BUP-verksamhet i Handen och geografiskt områdesansvar i kommunerna Tyresö, Haninge och Nynäshamn. Upphandlingen avbröts genom ordförandebeslut den 31 mars 2016 och hälso- och sjukvårdsdirektören gavs i uppdrag att återkomma till HSN med ett reviderat förfrågningsunderlag till ny upphandling enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). I ärendet redovisas förslag till reviderat förfrågningsunderlag enligt LOU.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-20

Reviderat förfrågningsunderlag enligt LOU, 2015-04-20

Yrkanden

- 1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
- 2) Dag Larsson (S) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till gemensamt förslag till beslut (bilaga 24).
- 3) Susanne Nordling (MP) yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut (bilaga 25).

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de tre förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att genomföra upphandling av barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet i Handen och geografiskt områdesansvar i kommunerna Tyresö, Haninge och Nynäshamn enligt förfrågningsunderlaget

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till nämnden för beslut om antagande av leverantör

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Susanne Nordström (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.

Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Anna Starbrink (FP) tackar de närvarande och förklarar sammanträdet avslutat.

BILAGA 1

Socialdemokraterna

Särskilt uttalande
Ärende 4
HSN 2016-2046

Gällande ” Invånarens direktåtkomst till journalinformation samt regelverk för detta”

Äntligen är det dags för Stockholms läns landsting att införa möjlighet till direktåtkomst till journalinformation vid internet. Att få tillgång till sin journal via internet är ett prioriterat mål i alla Sveriges landstings och regioners gemensamma handlingsplan för e-hälsa under perioden 2013-2018. I den framgår att alla invånare i Sverige ska kunna läsa all journalinformation från både vård och omsorg senast under 2017. Vi tycker att det målet är angeläget och det är nu med full kraft och självklart utan att tumma på säkerheten som vi anser att denna möjlighet ska införas även i Stockholm.

Införandet i länet föreslås ske stegvist med början år 2016 och med målsättningen att flertalet av utförarna av hälso- och sjukvård inom SLL är anslutna under år 2017. Det är olyckligt om Stockholms läns landsting inte når målet som framgår i den gemensamma nationella handlingsplanen.

För oss är det en viktig del i framtidens hälso- och sjukvård att den enskilde ska kunna beredas direktåtkomst till journalinformation som stödjer och ger förutsättningar att öka patienters kunskap om och delaktighet i sin hälso- och sjukvård. Det är till gagn för patienter men även vårdgivare. Möjligheten till direktåtkomst utgör ett komplement som kan underlätta och förbättra vården före, under och efter interaktion och kontakter mellan patient och vårdgivare. Målsättningen är att journalinformationen ska vara förstäelig, relevant och tillgänglig utan onödig tidsfördröjning.

I det fortsatta arbetet med utveckling av regelverket är det angeläget att rutiner kring ombuds tillgång till uppgifter och möjligheten att kontrollera åtkomstlogg fortsätter. Vi kan uppfatta att det också behöver förtydligas kring tillgången till uppgifterna digitalt för barn och ungdomar mellan 13-18 år där det råder stor oklarhet i möjligheterna till att använda journal på nätet och hur tillgången till uppgifterna i så fall skulle ske.

För oss är det oklart varför Stockholms läns landsting inte följer det nationella regelverket kring att uppgifter som rör våldsutsatthet inte visas i nätjournalen. Kravet om att dessa uppgifter ska tas bort i det som visas på nätet är inte med i Stockholms regelverk. Motivet till att dessa uppgifter är exkluderade i det nationella regelverket är att helt utesluta att patienten exponerar informationen i den relation där våld och hot kan förekomma och att sjukvårdspersonalen inte ska tveka att göra anteckningar om våldsutsatthet. Vi tycker med dessa motiv att Stockholms ska följa det nationella regelverket i detta avseende.

Vi vill också i den vidare behandling av ärendet understryka behovet av ett tydligt invånarperspektiv i införandet. Vi anser att det saknas ett perspektiv om hur informationen och tillgängliggörandet ska ske gentemot invånarna.

BILAGA 2

Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 4
HSN 2016-2046

Invånarens direktåtkomst till journalinformation samt regelverk för detta

Det är lika viktigt som glädjande att även Stockholms läns landsting nu ansluter sig till Egen journal på nätet, som i vissa delar av landet har funnits sedan 2008. Att ge i princip varje enskild patient och medborgare tillgång till sin egen journal är ett mycket viktigt steg både för att stärka patientens/medborgarens autonomi rörande egen sjukinformation, och i strävan mot en jämlik vård.

Samtidigt medför detta stora utmaningar, t ex rörande människor som inte kan eller vill utnyttja denna typ av eHälsotjänst. Risk för ojämlig vård av det slaget måste minimeras så långt det är möjligt.

När det gäller införandet av Individens direktåtkomst till journalinformation så beskrivs både i Ineras regelverk och i tjänsteutlåtandet ett flertal knäckfrågor. Miljöpartiets inställning är att, med professionernas men också patientorganisationernas vägledning, bör denna viktiga eTjänst införas skyndsamt och på ett sätt som visar tilltro till patientens förmåga att själv ta del av sin egen journalinformation. Å andra sidan är det helt avgörande att införandet präglas av största möjliga patientsäkerhet och integritetsskydd.

I sammanhanget vill vi lyfta fram vikten av att i det fortsatta arbetet med journalinformation, regionalt såväl som nationellt, så bör även former för strukturerad värddata utformas, i syfte att tydliggöra och tillgängliggöra medicinskt viktig information, samt öka förutsättningar för harmonisering på området. Allt för patientens bästa.

BILAGA 3

Socialdemokraterna

Särskilt uttalande
Ärende 5
HSN 1512-1458

Gällande ”Fördelning av medel från Sveriges Kommuner och Landsting för förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa”

Socialdemokraterna i Stockholms läns landsting välkomnar de statliga satsningarna på en förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa.

Satsningen att minska andelen förlossningsskadorna i länet är i linje med socialdemokraternas politiska förslag, t ex vår nollvision för förlossningsskador. Ett aktuellt vårdprogram, utbildningar, samt god uppföljning inom eftervård är centrala verktyg och bra förslag som tagits fram för att minska andelen förlossningsskador.

Tillgängligheten till och resurserna inom mödravården är central för både kvinnor och barns hälsa. Vi vet att mödravården i länet har varit eftersatt under en lång tid. Satsningarna på specialistmödravården kommer i en tid när trycket på förlossningsklinikerna är högre än någonsin. I förvaltningens förslag står att denna satsning är i linje med framtidsplanen för hälso- och sjukvården. Vi socialdemokrater tycker att detta borde kommit långt tidigare, och att landstinget med egna resurser borde prioriterat utbyggnaden av specialistmödravården. Vi hoppas att specialistmödravården utanför sjukhusen nu kommer att utvecklas och bli bestående även när statens pengar är slut.

Forskning visar att sociala faktorer har stor betydelse för patientens vårdbehov och vårdkonsumtion. Fler av förvaltningens förslag har ett tydligt socialt perspektiv på förlossningsvården. Äntligen gör landstinget riktade hälsofrämjande satsningar på bred front i linje med målet om en jämlik hälsa. Vi är särskilt glada över satsningar på kulturtolksdoula vid Södertälje sjukhus. Denna tjänst har prövats i Västra Götalandsregionen med positiva resultat. Även förslaget att minska andelen kejsarsnitt generellt, och specifikt bland utrikesfödda kvinnor, är mycket välkommet.

Trots dessa satsningar med statliga medel löser vi inte kapacitetsbristen inom förlossningsvården, och inte heller problemet med kompetensförsörjningen. Dessa ”utmaningar” kvarstår i Stockholms läns landsting. Vi socialdemokrater fortsätter att efterfråga långsiktiga politiska förslag gällande förlossningsvården.

BILAGA 4

Miljöpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 5
HSN 1512-1458

Fördelning av medel från Sveriges Kommuner och Landsting för förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa

Det är glädjande att se att den rödgröna regeringens pengar till förlossningsvården och kvinnors hälsa kommer att användas väl. Förlossningsvården behöver prioriteras, och det behövs tydliga insatser för att ge verksamheterna goda förutsättningar att utveckla sin vård. Därför är regeringens pengar så relevanta, och därför är det så viktigt att pengarna förvaltas väl.

Vi är särskilt glad över att se att det förbyggande arbete stärks och att stort fokus läggs på översättning av information till flera språk, att det kommer startas ett hembesöksprogram där MVC och Socialtjänsten samverkar, att det kommer utvecklas psykosocialt stöd vid mödravårdsenheten. Det är också positivt att barnmorskor kommer ges utbildning om endometrios.

Vi tycker också att det är positivt att uppföljnings och ersättningsmodellen för förlossningsvården ska ses över för att utvecklas till mätning av hälsoutfall som är mest relevant för patienten.

Framöver hoppas vi få se ärenden där tydliga pengar avsätts till förlossningsvården för anställning av fler barnmorskor. Utan tillräckligt med barnmorskor kan vi inte utveckla en god arbetsmiljö, och vi kan inte utveckla en barnmorskeledd förlossningsvård där varje födande har en barnmorska närvarande under hela den aktiva förlossningsfasen.

BILAGA 5

Vänsterpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 5
HSN 1512-1458

Yttrande gällande fördelningen av medel från Sveriges Kommuner och Landsting för förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa

Vi i Vänsterpartiet har tillsammans med regeringen drivit fram denna budgetsatsning och är stolta över att bidra till en konkret insats för att lyfta och främja kvinnors hälsa och förbättra förlossningsvården. Denna förstärkning bidrar till en nödvändig kvalitetshöjning för att nå en jämställd och jämlik vård.

Vi välkomnar särskilt att man prioriterar kvinnor hälsa inom socioekonomiskt utsatta grupper, då vi menar att vården ska vara tillgänglig för dem som bäst behöver det för att utjämna klassklyftorna i vårt segregerade län.

BILAGA 6

Socialdemokraterna
Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Ärende 6
HSN 2016-0854

Gällande "Tidigareläggning av starten för tre närakuter"

Vi välkomnar att Moderaterna efter tio år av landstingsstyre ändrat sig och vill återinföra riktiga närakuter. Att bygga upp och öppna närakuter har länge varit en hjärtefråga för de rödgröna partierna i landstinget. Under mandatperioden 2002-2006 byggde Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet tillsammans upp vårdformen närakuter. Vår bild av framtidens sjukvårdsutbud i länet innebär bland annat att befintliga akutmottagningarna framöver bara ska ta emot de allra svårast sjuka patienterna. Närakuternas uppgift är att avlasta sjukhusens akutmottagningar och vara ett komplement till vårdcentralerna.

Därför var det väldigt beklagligt när alliansen direkt efter valsegern 2006 valde att lägga ner de närakuter som fanns och ersätta dessa med en röra av olika verksamheter med olika uppdrag och namn. Detta har bidragit till att de stora akutmottagningarna idag är mycket hårt belastade. Vi välkomnar givetvis att alliansen insett misstaget och svängt i frågan.

Nu föreslås en tidigareläggning av starten gällande tre närakuter placerade i anslutning till Danderyds sjukhus, Södersjukhuset och Nya Karolinska Solna. Vi vill även att Karolinska Huddinge och Södertälje sjukhus ska bli närakuter och öppna så snart det är möjligt. På så sätt täcks även de södra delarna av Stockholms län in i planen för den framtida närakutestrukturen. Vi vill alltså redan nu besluta om öppnandet av fem närakuter där samtliga har samma höga vårdnivå med bland annat tillgång på röntgen och labb samt barnkompetens.

Eftersom närakuterna ska ligga i anslutning till akutsjukhusen och fungera som en avlastning för akutmottagningarna så bör de drivas av akutsjukhusen och inte av SLSO. Därigenom underlättar man för ett utvecklat samarbete mellan närakuterna och akutsjukhusen. I arbetet med öppnandet av dessa nu beslutade närakuter bör frågan om separata väntrum för vuxna och barn övervägas utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv.

Vi föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta

- att fem närakuter ska öppnas i anslutning till akutsjukhusen Nya karolinska Solna, Huddinge, Danderyd, Södersjukhuset samt Södertälje.
- att akutsjukhusen ska ges i uppdrag att driva de föreslagna närakuterna.

BILAGA 7

Miljöpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 6
HSN 1506-0854

Tidigareläggning av starten för tre närakuter

Tidplanen för Framtidens hälso- och sjukvård ligger oroväckande långt efter. En av de främsta andledningarna till att genomförandet haltar är att landstinget inte har lokaliserat vart verksamheterna ska flytta.

En sak finns det dock tydlighet kring, och politisk enighet kring, och det är behovet av närakuter. Ändå har vi ännu inte tagit något beslut hela närsjukhusstrukturen. Planen har från början varit att den planerade närakutstrukturen skulle implementeras från och med den 1 januari 2017. Mot denna bakgrund måste vi ifrågasätta att detta ärenden kallas för en *tidigareläggning av start*.

Miljöpartiet anser att det är mycket viktigt att öppnandet av länets 12 planerade närakuter inte blir försenat. Vi behöver inom kort ta beslut om närakutstrukturen i sin helhet, och därefter snabbt ta beslut om förfrågningsunderlag för samtliga 12 närakuter skjutits på framtiden.

Det är beklagligt att alliansen styrningen av våra verksamheter är så förvirrad. Ett tydligt exempel på detta är att närakuten som nu öppnas på Danderyd sjukhus är samma akut som Filippa Reinfeldt för några år sedan med kort varsel öppnade, och som nyligen lades ned.

Miljöpartiet kan också konstatera att de tre närakuterna som nu öppnas främst kommer att gynna patienterna i det norra länet. Det är olyckligt att det södra länet ännu en gång inte tilldelas samma resurser som det norra. Ett öppnande av närakuter på Södertälje sjukhus och på Huddinge sjukhus borde också kunna ske under år 2017, och det kan också drivas av SLSO.

BILAGA 8

Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Ärende 7
HSN 2016-0778

Gällande ” Förfrågningsunderlag för vårdvalsområdet specialiserad urologi”

Tillgängligheten till vård måste vara god och ha ett tydligt fokus på patienten. Vården ska samtidigt vara effektiv och inte slösa med resurser. Vi vill sätta patienten före marknaden. De senaste tio åren har totalt 34 vårdvalsområden införts, med fri etableringsrätt för vårdföretag och få remisskrav. Idag ser vi kraftigt ökade kostnader inom flera av dessa utan hänsyn till om kvalitén för patienten förbättrats. Den vård som idag bedrivs genom vårdval har blivit mer än en miljard dyrare sedan 2008. Detta är en tickande bomb för vår framtida välfärd och riskerar nedskärningar inom andra delar av vården.

I landstingsdirektörens planeringsunderlag under våren år 2016 betonades problemen med den kraftiga kostnadsökningstakten inom vårdvalen som ett problem. Vidare efterfrågades att alla vårdval behöver utformas med tydliga möjligheter till en total kostnadskontroll.

Trots den stora privatiseringen av vården genom vårdval som landstingsalliansen genomfört under sina tio år vid makten har få utvärderingar gjorts i Stockholms läns landsting. Istället vill landstingsalliansen nu införa ytterligare vårdval. Vi är djupt kritiska till detta.

Landstingsalliansen argumenterar ofta för att det är nödvändigt att införa vårdval inom vårdområden där kötiden är lång. Vårdval är ett sätt att hantera köer, men det finns också andra alternativ. Ett är att ändra landstingets egen vårdorganisation och öka den egna vårdvolymen. Ett annat sätt är att genomföra tidsbegränsade ramupphandlingar utan volymtak.

För oss är rätten att välja läkare eller vårdgivare en självklar del i en modern sjukvård, oavsett om den bedrivs i offentlig eller privat drift. Att välja läkare eller mottagning ska vara möjligt oavsett om landstinget eller ett vårdbolag sköter driften.

Förvaltningen skriver att vårdval inom specialiserad urologi omfattar stor andel utredningar, behandlingar och uppföljningar av cancerpatienter. Såväl Regionalt Cancercentrum, Cancerfonden samt patientföreningar föreslår ett utökat arbete för att införa kontaktsjuksköterskor, standardiserade vårdförlopp samt schemalagda multidisciplinära konferenser enligt vårdprogram inom prostatacancervården. Förvaltningen skriver i sitt förslag att krav på samtliga dessa åtgärder ska finnas i

uppdraget att bedriva vårdval inom specialiserad urologi. Vi anser att en samordning av alla dessa insatser inom ramen för ett vårdvalssystem kan bli svårt.

Vår kritik mot av vårdval på specialiserad urologi gäller även hur detta sammanfaller med den regionala cancerplanen och förslag om uppbyggnad av prostatacancercentrum med sammanhållna vårdprocesser. Vi anser att förslaget om prostatacancercentrum är mycket positivt. Att då istället besluta att inför vårdval skapar oklarhet i vårdorganisation kring prostatacancerpatienterna. Vi är även angelägna om att alla vårdaktörer ska vara kopplade till forskningsdatabaser, och register, samt att alla patienter har möjlighet att ingå i kliniska studier och ges möjligheten att pröva nya mediciner.

Vi föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta

att avslå förslag att införa vårdval på specialiserad urologi

att hälso- och sjukvårdsdirektören återkommer med underlag till upphandling av urologisk vård med ramavtal på tre år, med möjlighet till förlängning på ett år.

BILAGA 9

Miljöpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 11
HSN 2016-1714

Förlängning av ramavtal avseende språktolkservice och distanstolkning

Det är viktigt att landstingets tar människors behov av skydd och integritet på största allvar. Vi vill dock klargöra att det är olämpligt att göra skillnad på tolkar och andra yrkesgrupper. Alla yrkesgrupper ska behandlas lika dant. Vad är skillnad i mötet med tolk och i mötet med en om man känner varandra och blir osäker av det?

Det finns idag redan möjlighet för en patient att säga nej till en läkare eller en tolk, om en patienten hellre vill mötas av en annan person. Detta är en viktig resurs, som kan användas om en person vill ha större integritet, och det gäller samma för alla som bor i vårt län, oavsett var man kommer ifrån.

BILAGA 10

Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 35
HSN 2016-2272

Gällande ”Åtgärder för att stötta förlossningsvården sommaren 2016”

Vi välkomnar satsningar på förlossningsvården. Extra stöd till förlossningskliniker och barnmorskemottagningar är viktigt men satsningen är inte så stor som den kan verka och kommer lite sent.

Förslaget innehåller även en omfattande kommunikationsplan som ska dra igång i juni med fokus på sociala kanaler och forum där mödrarna finns. Ett stort arbete kommer att utföras av landstingets kommunikationsavdelning. Det primära syftet är att lugna alla blivande mammor. Vi anser att en kommunikationsplan för att lugna blivande föräldrar inför sommarens tuffa situation inom förlossningsvården som en direkt panikåtgärd från landstingalliansens sida. De stora utmaningarna inom förlossningsvården med bristande förlossningskapacitet, underskott av barnmorskor och ett vårdvals-system som äventyrar kostnader och planeringen kvarstår oavsett miljonsatsningar på information om att blivande föräldrar kan vara lugna i sommar.

BILAGA 11

Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Ärende 13
HSN 2016-0651

Gällande ” Yttrande över Landstingsrevisorernas rapport 15/2015, Framtidens hälso- och sjukvård planering och genomförande 2015”

Landstingets revisorer har presenterat en rapport nr 15/2015 Framtidens hälso- och sjukvård- planering och genomförande 2015. Revisorernas roll är att granska den verksamhet som bedrivs i landstingets nämnder och bolagsstyrelser och hur dessa tar sitt ansvar. De förtroendevalda revisorerna är fullmäktiges och ytterst medborgarnas instrument för den demokratiska kontrollen. Det landstingsrevisorerna påpekar i sina rapporter bör därför tas på stort allvar. Riktat de kritik mot landstinget bör alltså förändringar vidtas.

Därför blir vi bekymrade när revisorerna skriver att utifrån deras samlade bedömning kvarstår den kritik och de riskområden som revisionen tidigare påpekat.

Det är kritik som att ansvarsfördelningen mellan de olika politiska organen respektive de centrala förvaltningarna behöver tydliggöras när det gäller FHS. Det är bekymmersamt att det fortfarande finns ett behov att tydliggöra roller och ansvar mellan ägare, beställare och bolagsstyrelser i genomförandet av FHS. Den nya strukturen för stärkt ägarstyrning har ännu inte uppnått sitt syfte. För att FHS ska bli framgångsrikt, med bibehållen eller stärkt vårdkvalitet och patientsäkerhet, krävs ett helhetsperspektiv i genomförandet. Att olika aktörer har olika ansvar som inte är samordnade är ett oroväckande tecken på att helhetsperspektivet saknas.

Likasa är det anmärkningsvärt att det centrala konceptet nätverkssjukvård ännu inte har definierats. De specialistcenter som från början pekades ut som en viktig del av vårdstrukturen har i ett senare skede lyfts bort men detta har inte konfirmerats av Landstingsfullmäktige. Revisionen lyfter positivt beslutet om inrättande av närakuter med en tydlig roll, något vi Socialdemokrater krävt i flera år. Dessvärre delar vi revisionens oro med de risker det kan innebära att införandet nu blir försenat.

Revisorernas bedömning att årliga effektiviseringar på 1,5 till 2 procent kan komma att kräva att ambitionen i verksamheterna ses över om intäkterna inte ökas är alarmerande. I klartext betyder bedömningen att Moderaterna försatt landstinget i ett så prekärt ekonomiskt läge att det riskerar att gå ut över tillgängligheten och kvaliteten i vården. I rapporten kan vi också läsa att detta kan behöva leda till personalminskning eftersom personalkostnaderna annars inte kommer att kunna hållas på så låg nivå. Det är en allvarlig åtgärd för personalen som redan verkar i en stressig miljö på grund av brist på personal.

Även frågan om IT-satsningar och e-hälsa är problematiska områden där revisorerna undrar hur de nödvändiga sättningsarna ska kunna genomföras i tid och inom befintliga ekonomiska ramar. Därtill kommer frågan om kompetensförsörjning som pekas ut som den största risken i hela FHS arbetet. Om inte frågan hanteras bättre så kommer det innebära en risk för att kunna ge en god vård framöver. Revisorerna skriver att åtgärdsprogram har tagits fram men att "några konkreta resultat har inte kunnat avläsas under 2015". Några av de frågor som tidigare lyfts men som ännu återstår är: pensionsavtal, hantering av delade tjänster, kompetensutveckling vid akutsjukhusen när lättare vård flyttas ut och hur jour ska klaras när personal flyttar ut. Revisorerna går så långt i sin slutsats att kompetensförsörjningen kvarstår som en risk inom hälso- och sjukvården oavsett FHS.

Slutligen är det viktigt att ta fasta på vilka konsekvenser för planeringen förslaget att inför vårdval geriatrisk har fått för genomförandet av Framtidsplanen. Osäkerheten kring om det blir vårdval geriatrisk eller inte gör att landstinget i nuläget inte kan planera för platsbehovet utanför akutsjukhusen.

Vi föreslår FHS utskottet att besluta:

att Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att till landstingsrevisorerna överlämna detta yttrande som nämndens yttrande

BILAGA 12

Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Ärende 14
HSN 2016-0579

Gällande ”Yttrande över betänkande Kroppsbehandlingar – åtgärder för ett stärkt konsumentskydd (SOU 2015:100)”

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över betänkande av skönhetsutredningen kroppsbehandlingar – åtgärder för ett stärkt konsumentskydd. Utredningens uppdrag är att stärka skyddet för den enskilde vid kroppsbehandlingar eller ingrepp som kräver medicinsk kunskap och erfarenhet eller kan innebära betydande hälsorisker, men som inte är hälso- och sjukvård eller tandvård. Marknaden för dessa behandlingar är i dag delvis oreglerad, vilket gör att det finns allvarliga brister i förutsättningarna för konsumenten att genomgå en säker behandling.

Vi är positiva till utredningens förslag om en ny lag gällande kroppsbehandlingar som syftar till att förändra utseendet och som kan innebära en betydande hälsorisk. Därtill ställer vi oss bakom förslaget att en nationell, webbaserad informationstjänst med oberoende information om kroppsbehandlingar som syftar till att förändra utseendet och som kan innebära en betydande hälsorisk.

Utredningen föreslår ingen undre åldersgräns för att genomgå kroppsbehandlingar i syfte att förändra utseendet. Vi tycker att en sådan åldersgräns ska införas dock med undantag för tex avlägsnande av generande hårväxt, behandling av svår acne och operation av påtagligt utstående öron.

Utredningen föreslår att det ska vara upp till konsumenten att vara ansvarig för att ta reda på vilka försöringskydd olika utförare har. Utredningen förordar att den enskilde om det behövs på egen hand ska teckna kompletterande försäkringar. Skälen för att inte införa obligatorisk försäkring för all verksamheter uppger utredningen vara att försäkringsbolagen anser att de utgör högriskverksamheter och att premien skulle bli för hög för att vara intressant för försäkringsbolagen. Vi anser att det är ett orimligt ansvar för den enskilde att avgöra vilken typ av försäkring som de bör ha för ett enskilt ingrepp. Kostnaden för enskilde försäkringstagare torde också bli hög.

När det gäller lagförslaget bör de avsnitt som rör munhålan förtydligas för enligt nuvarande förslag riskerar det att inkludera den absoluta merparten av all tandvårdsbehandlingar i munhålan, både offentliga och privata.

Socialdemokraterna föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnden att föreslå landstingsstyrelsen i sitt remissvar

- att det införs en åldersgräns på 18 år gällande kroppsbehandlingar, där undantag ska göras för tex avlägsnande av generande hårväxt, behandling av svår acne och operation av påtagligt utstående öron eller andra behandlingar som är motiverade utifrån ett hälso- och sjukvårdsperspektiv.

- Att samtliga registrerade verksamheter med tillstånd för kroppsbehandlingar ska ha en obligatorisk ansvarsförsäkring i syfte att ge de som genomgår behandling en större trygghet inför behandlingen men även för att garantera ett skydd om en skada skulle ske

- Att avgränsa och förtydliga de delar i utredningens lagförslag som innehåller behandlingar i munhålan

BILAGA 13

Socialdemokraterna
Vänsterpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 15
HSN 2016-0894

Gällande ” Yttrande över remiss Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting 2017-2021”

Vi har länge efterlyst en tydligare ledning och styrning av det interna miljöarbetet. Stockholms läns landsting ska bedriva sin kärnverksamhet på ett bra sätt, men ska även ta social hänsyn i relationerna till sina medarbetare och omvärlden samt i aktiviteter där det sociala ansvarstagandet kan påverka t.ex. i upphandlingar. Därför är det bra att landstinget enligt förslaget i remissen ska ta fram en plan för hållbar upphandling som ett sätt att styra miljöarbetet. I det arbetet bör hälso- och sjukvårdförvaltningen vara starkt involverat när det om det ska innefatta de upphandlingar som förvaltningen gör. Om planen inte ska omfatta dessa upphandlingar bör det tydliggöras.

Den senaste miljöredovisningen och ett antal revisionsrapporter kring landstingets miljöarbete visar tydligt detta. Tyvärr kan vi inte se att det nya miljöprogrammet innehåller någon tydligare ledning och styrning av miljöarbetet. Vi saknar även en tydligare koppling till andra viktiga styrdokument som RUF5 2050 och trafikförsörjningsplanen.

Vi stödjer vidare att termer och begrepp ska vara tydlig definierade och i det arbetet kring definitioner bör helheten beaktas så som ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv som oftast ingår i begreppet hållbart.

När det gäller hälso- och sjukvården är det därför olyckligt att skrivningarna om att effektivisera vårdkedjorna som leder till säkrare vård för patienten och bättre för miljön har tagits bort jämfört med det tidigare miljöprogrammet. I det tidigare miljöprogrammet framgår att all landstingsfinansierad verksamhet ska bedriva resurseffektiv vård som skapar säkerhet för patienterna och minskar miljöbelastningen det borde vara ett mål även i detta miljöpolitiska program. Det skulle bland annat ske genom att arbeta för att minska antalet vårdrelaterade infektioner. Landstinget ska även arbeta förebyggande samt erbjuda patienterna icke farmakologiska behandlingsmetoder där det är tillämpligt.

Vi vet att vårdrelaterade infektioner (VRI) är ett av de största hoten mot patientsäkerheten. Stockholms läns landsting har en högre andel VRI jämfört med genomsnittet i Sverige. De goda resultaten i länet kan därför inte ett motiv att ta bort det från miljöprogrammet vara att Stockholm lyckas så väl inom området. Tvärtom.

BILAGA 14

Miljöpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 15
HSN 2016-0692

Yttrande över remiss Miljöpolitiskt program för Stockholms läns landsting 2017-2021

Förvaltningen har lämnat ett mycket ambitiöst och bra yttrande över remissen. Miljöpartiet instämmer i förvaltningens kommentarer.

Vi håller med förvaltningen om att hållbarhet behöver definieras, och vi skulle vilja att miljöprogrammet framöver bör vidgas till ett hållbarhetsprogram som också inkluderar social hållbarhet. Redan nu vill dock Miljöpartiet lyfta att det är viktigt att det finns med skrivningar om att öka andelen förebyggande vård och att öka patientsäkerheten. Dessa båda områden är mycket viktiga ur såväl patientnytta som ur miljösynpunkt och finns med i det nuvarande miljöprogrammet. Genom tidiga och säkra insatser minskar behov av mer omfattande insatser i ett senare skede.

Det är också olyckligt att målsättningen för upphandling reducerats från "Europas ledande aktör" till "en av Europas ledande aktörer" på upphandling. Revideringen gjordes vid omtaget av miljöprogrammet som landstingsledningen initierade. Landstinget upphandlar varje år för miljonbelopp och har på så vis en stor miljöpåverkan i Sverige och andra länder.

Miljöpartiet anser också att det är olyckligt att kravet på destruktion av lustgas försvagas jämfört med dagens krav. Lustgas har en mycket stor klimatpåverkan. Landstinget har kommit långt med arbetet vid förlossningskliniker men det är viktigt att arbetet fortsätter att förbättras. Det finns också arbete att göra vid annan vård. Miljöpartiet vill se en tydlig minskning av utsläppen, och anser att en rimlig målsättning är att till år 2021 ha minskat utsläppen från all lustgasanvändning med 90 procent jämfört med 2002.

Inom ramen för målområdet *hållbar vård* vill betona och tillägga följande: Det saknas en målsättning om att minska mängden miljö- och hälsofarliga kemikalier vid driften av sjukvårdsverksamheten. Det är olyckligt eftersom det för närvarande finns fjorton avvecklingsämnen kvar i vård- och laboratorieverksamheten. Innan landstingsledningens omtag med miljöprogrammet gjordes fanns ett förslag till målsättning om att minska mängden miljö- och hälsofarliga kemikalier för drift- och underhåll i landstingsfinansierade verksamheter med 30 procent till år 2021.

I förslaget till miljöprogram finns ett grundläggande krav om att minska och effektivisera materialförbrukningen och att främja återanvändning. Det bör kompletteras med att landstingets sterilkapacitet ska utvecklas. Detta är nödvändigt för att öka patientsäkerheten och minska förbrukningen av engångsmaterial i

vårdverksamheter. Innan landstingsledningens omtag med miljöprogrammet gjordes fanns ett sådant förslag till målsättning med.

Landstinget har inte nått uppsatt mål om antibiotika i det nuvarande miljöprogrammet. Stockholms län ligger dåligt till jämfört med riksgenomsnittet. Det bör därför tydliggöras att antibiotika ingår i det föreslagna målet om en hållbar läkemedelskedja.

Det är positivt med en målsättning om att miljökrav och sociala krav ställs vid upphandling av tvätt och textilservice. Det bör också tydliggöras hur stor andel som avses. Det står att målet omfattar landstingets egna verksamheter. Miljöpartiet anser att all landstingsfinansierad verksamhet inom sjukvårds- och tandvårdsområdet bör omfattas.

Vi vill framföra att det finns behov av tydligare målsättning vad gäller mat. Det är positivt med en målsättning om ekologisk mat men den bör ökas från det föreslagna 50% till 65%. Landstinget ligger i dagsläget redan på 36%. Andra län har en betydligt högre andel ekologisk mat, Kronoberg uppnådde 46 % och Uppsala län 44% redan förra året.

Vi anser också att är positivt med en målsättning om att klimatpåverkan från patientmåltider ska minskas. Miljöpartiet anser dock att 20% är för lågt satt och bör höjas till 30%. Den nuvarande programperioden gjordes bara en uppföljning av livsmedlens klimatpåverkan vilket är alldeles för lite.

BILAGA 15

Miljöpartiet de gröna
Socialdemokrateran
Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Ärende 16
HSN 2016-0692

Yttrande över patientnämndsärende gällande bristande informationsöverföring

Patientnämndens principärende gäller det viktiga samspelet mellan sjukvård och social- och hemtjänst. Vi är medvetna om att det är ett svårt och komplext område. I det aktuella fallet har det uppkommit ett misstag, och orsaken anges vara att ambulanssjukvården saknat vissa rutiner.

Det är utmärkt att det görs en revision av ambulanssjukvårdens medicinska riktlinjer. Dessa är omfattande och helt inriktade på ambulansernas verksamhet. Dessa kommer troligen inte att i någon större mån social- och hemtjänsterna, vilka är viktiga samarbetspartner. Därmed bedömer vi att enbart de föreslagna åtgärderna inte är tillräckliga

Vi menar att tjänsteutlåtandet från HSN endast delvis har besvarat de ställda frågorna, och att svaret därför behöver kompletteras.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma med en redogörelse av det fortsatta arbetet med generella rutiner för samverkan och informationsöverföring mellan ambulanssjukvård och hemtjänst.
- att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma med en redogörelse av AISAB:s egna rutiner för samverkan med socialtjänsten

BILAGA 16

Socialdemokraterna

Särskilt uttalande
Ärende 17
HSN 2016-0696

Gällande ” Yttrande över Effektiv vård (SOU 2016:2), slutbetänkande av En nationell samordnare för effektivare resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården”

Vi socialdemokratern anser att den enda framkomliga vägen för att klara av välfärdsuppdraget framöver är att förstärka primärvården. Vi är delar därför utredningens målbild kring primärvårdens roll i framtidens sjukvård. Utredningen påpekar att patienten måste involveras och göras delaktig i processen kring den egna vården i mycket högre utsträckning än i dag. Vårdens effektivitet avgörs i mötet mellan patienten och vården. Vårdens styrning är mångfaldig och splittrad och fungerar dåligt. Det saknas strategi om vilka utmaningar som är viktigast t ex vården och omhändertagandet av vårdens storkonsumenter, de med multisjuklighet. Idag har vården mycket sjukhustung struktur, patienter söker sig till sjukhusakuterna i stället för primärvården och närakuterna. Vad vi just nu ser i Stockholms läns landsting är att vårdcentralerna inte har fått eller kommer få rimliga förutsättningar att klara sitt uppdrag utan utarmas istället på resurser.

Vi socialdemokrater är positiva till det förslag som utredningen presenterar kring en allmän och en riktad primärvård för äldre. Där den allmänna primärvården skulle motsvara den nuvarande primärvården. Den riktade primärvården borde enligt utredningens förslag undantas från det obligatoriska vårdvalet. I den riktade delen skulle äldre med omfattande vårdbehov omfattas.

Utredningen innehåller många fler förslag och förvaltningen skriver i sitt svar att den kanske är för omfattande så att de goda förslagen inte når fram. Så får det naturligtvis inte bli. En del i arbetet är att svara på remissen på utredningen och nästa steg för landstinget är att ta fram en plan för införande av de delar som landstinget har ansvar för. Gå från ord till handling och få med de goda förslag som arbetats fram. Vi tycker det är mycket angelägen att förslagen snarast omvandlas till handling för effektivitet, bättre patientsäkerhet och patientens medskapande.

BILAGA 17

Miljöpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 17
HSN 2016-0696

Gällande ” Yttrande över Effektiv vård (SOU 2016:2), slutbetänkande av En nationell samordnare för effektivare resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården”

Vi i Miljöpartiet anser att utredningen Effektiv vård är av stor relevans för Stockholms läns landsting. Vår organisation måste förändras. I och med införandet av framtidsplanen där primärvården ska bli basen i hälso- och sjukvården och vården ska vara patientnära, så är vi på rätt väg.

Stockholms läns landsting behöver särskilt ta till sig utredningens förslag om en mindre detaljstyrd vård som ger vårdpersonalen större utrymme att utveckla vården. Stockholms läns landsting har idag en hög detaljreglering i ersättningsystemet.

Miljöpartiet anser också att utredningens förslag om en mer samordnad vård är högst relevant. Stockholms läns landsting måste effektivisera sin vård genom att minska fragmentiseringen. Inget annat landsting i Sverige har en så uppdelad vård och administration som Stockholms län, och det försvårar samordningen.

Slutligen vill Miljöpartiet betona vikten av att Stockholms läns landsting tar åt sig utredningens förslag vad gäller en samordna äldrevård, där vi blir bättre på att ta hand om de svårast sjuka äldre och där vi i team eller med delat huvudmannaskap tar hand om våra sjuka äldre. Förslaget att införa vårdval Geriatrik rimmar riktigt illa med den utveckling som utredningen pekar på att vården måste ta.

BILAGA 18

Vänsterpartiet

Särskilt uttalande
Ärende 17
HSN 2016-0696

Yttrande gällande Effektiv vård (SOU 2016:2), slutbetänkande av En nationell samordnare för effektivare resursutnyttjande inom hälso- och sjukvården

Vänsterpartiet anser att efter många av år av uteblivna satsningar på primärvården så är Göran Stiernstedts utredningen ett steg i rätt riktning. Äntligen kommer konkreta satsningar och förslag vi ställer oss bakom.

Vi anser också att sjukvården måste stå under en samlad nationell kontroll och att den etableringsfrihet som följer av lagen om valfrihetssystem inte är förenlig med en jämlik och jämställd vård.

Huvudmannen för vården måste också kunna styra resurserna dit behoven är som störst och ha rätt att bestämma var nya vårdcentraler bör placeras. Utredningen "Effektiv vård" föreslår och förutsätter en primärvård med ett tydligt befolknings- och områdesansvar. Resurser behöver också tilldelas primärvården och fördelas mer rättvist regionalt och med avseende på socioekonomi, än vad som görs idag.

Att som idag ha vårdinsatser splittrade på en rad vårdgivare leder till en för patienten svårmanövrerad och ineffektiv vård där patienter bOLLAS mellan olika vårdgivare och hamnar på sjukhusens akutmottagningar i onödan.

BILAGA 19

Socialdemokraterna

Särskilt uttalande
Ärende 19
HSN 1510-1235

Gällande ”Yttrande över motion 2015:30 av Pia Ortiz Venegas m.fl. (V) om genusanalys av ersättningsystem inom hälso- och sjukvården.”

Som motionen framhåller är det mycket oroväckande att det förekommer stora könsskillnader inom vårdkonsumtion som innebär att kvinnors vård historiskt leder till kortare vårdtider och lägre kostnader än vård av män. Socialdemokraterna vill att nya etableringar av vård alltid ska ske med ett jämlikhetsfokus så att hela länet får del av vårdutbudet.

Ersättningsystemet är ett sätt att styra vårdutbudet. Under hösten 2015 genomfördes en omfattande förändring av ersättningsystemet i primärvården. Vi Socialdemokrater var med i en bred politisk överenskommelse för att göra primärvården i länet mer jämlik. Förändringen innebar att en större del av ersättningen till vårdcentralerna betalas ut utifrån vilka patienter som är listade och mindre andel per besök. Detta är en förändring som vi Socialdemokrater länge verkat för att få igenom och vi är glada över att detta första steg är genomfört. Det nya ersättningsystemet skulle dock behöva utökas till att gälla fler vårdområden och inte bara för husläkarverksamhet.

Vi ser positivt på att landstinget i mindre utsträckning använder sig av det gamla genusblinda DRG-ersättningsystemet, till förmån för ett socioekonomiskt index (CNI) som tar hänsyn till vårdgruppers socioekonomiska förhållanden. Det är viktigt att förvaltningen löpande utvärderar ersättningsystemen för att säkerställa att de inte leder till orättvis resursfördelning. Om det inte har gjorts någon utvärdering av dagens ersättningsystem för att bedöma eventuella genuseffekter så bör detta ske inom en rimlig tidsaspekt.

BILAGA 20

Socialdemokraterna

Skrivelse
2016-05-24
HSN 2016-2512

Skrivelse gällande en bättre vård för asylsökande och nyanlända

I en orolig omvärld söker sig många människor till Sverige. Ett stort mottagande på kort tid innebär utmaningar för vårt samhälle, men så sikt innebär det också stora möjligheter. Många av de som kommer till Sverige är i yrkesaktiv ålder och har en god utbildning eller annan värdefull yrkeskompetens. Om vi lyckas med etableringen av dessa personer så kommer de vara en fantastisk tillgång som bidrar till att Sverige växer sig starkt och klarar den demografiska utmaningen. God hälsa är en viktig hörnsten för att lyckas med integrationen.

För många asylsökande är vården den allra första kontakten med det svenska samhället. Att direkt komma i kontakt med den svenska hälso- och sjukvården genom en hälsoundersökning ger en bra start och ökar chanserna till en snabbare integration för nyanlända. I Stockholm genomgår tyvärr mindre än hälften av de asylsökande en hälsoundersökning. Detta är en mycket låg siffra om man jämför med andra län i Sverige. Exempelvis i Kalmar län har landstinget, genom ett gott samarbete med Migrationsverket, lyckats få upp andelen som genomför en hälsoundersökning till cirka 80 procent.

Ett framgångskoncept för de län som lyckats bättre med hälsoundersökningar har varit att inrätta mobila vårdteam som åker ut till asylboenden för att genomföra hälsoundersökningarna på plats och informera om det svenska hälso- och sjukvårdssystemet. I Stockholms läns landsting har man istället valt ett system med sex vårdcentraler som har ett särskilt uppdrag att erbjuda hälsoundersökningar för asylsökande. Eftersom majoriteten av de asylsökande i Stockholm bor i egna boenden, så kallade EBO, så är det svårt att nå ut med information om hälsoundersökningar.

Enligt Socialstyrelsen uppskattas mellan 20 till 30 procent av asylsökande och flyktingar lida av psykisk ohälsa. Experter bedömer att ännu fler har behov av insatser för att förebygga eller förhindra uppkomst av psykisk ohälsa. Att många asylsökande kommer att behöva vänta länge på sina uppehållstillstånd kan tänkas ha en negativ inverkan på den psykiska hälsan hos många individer. Därför blir det oerhört viktigt att organisera meningsfulla aktiviteter för de asylsökande under väntetiden för att inte sätta dem i ett ohälsofrämjande vakuum. Att motverka psykisk ohälsa kan – förutom att det gör vardagen mer uthärdlig – även underlätta integrationen och människors möjligheter att komma in i samhället.

För många asylsökande och nyanlända är det idag svårt att delta i språkundervisning eller närvara vid hälsoundersökningar eftersom man inte har råd att resa med SL:s

kollektivtrafik. Dagsersättningen för asylsökande är idag är 24 kr om man bor man bor på ett boende där mat ingår och upp till 71 kr om man har eget ansvar för mat. Detta räcker inte till resor med kollektivtrafiken, vilket resulterar i att många asylsökande får svårt att besöka andra delar av länet. Det här är ett stort bekymmer för integrationen anser Socialdemokraterna. Vi anser att möjligheten för asylsökande att ta sig till integrationsfrämjande aktiviteter och genomgå hälsoundersökningar måste förbättras.

I januari 2016 rapporterade DN att tolkbristen medför att man tvingas skjuta på hälsoundersökningar och andra sjukvårdsbesök. Detta påverkar givetvis patientsäkerheten för asylsökande och nyanlända. I hälften av fallen berodde det på att tolken inte dök upp alls. Tolkarnas låga arvoden beskrivs vara en bidragande orsak till att landstingets tolktjänst inte fungerar. Det här är något som måste åtgärdas innan vi står inför en akut tolkbrist i Stockholms läns landsting.

Stockholms läns landsting har tilldelats 177,6 miljoner i tillfälligt stöd för att hantera den exceptionella flyktingssituationen. Dessa statliga medel bör gå till insatser som förbättrar hälsan hos asylsökande och nyanlända. En god hälsa är avgörande för etablering och delaktighet i samhället.

Socialdemokraterna föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnde besluta

- att arbeta för att öka andelen asylsökande i Stockholms läns landsting som genomgår en hälsoundersökning.*
- att ge förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att inrätta mobila vårdteam som arbetar med uppsökande verksamhet och genomför hälsoundersökningar på plats där asylsökande bor.*
- att rusta psykiatrin och primärvården inför en förväntad ökning av patienter med psykisk ohälsa.*
- att ge förvaltningen i uppdrag att se över ersättningssystemet för tolkar i syfte att motverka en akut tolkbrist inom sjukvården.*

Dag Larsson (S) m fl

BILAGA 21

Socialdemokraterna

Skrivelse
2016-05-24
HSN 2016-2513

Gällande situationen för gravida kvinnor i Norrtälje kommun som riskerar att behöva föda i södra länsdelen.

I april i år införde Stockholms läns landsting nya rutiner vid val och omval av önskad förlossningsenhet. Det innebar bl a annat att ett listningstak från 1 maj för respektive enhet för att förlossningskapaciteten i länet skulle kunna användas bättre. Anledningen var att listningen mellan de olika enheterna är ojämn. Vissa enheter var kraftigt överlistade, t ex BB Stockholm vid Danderyds sjukhus, medan andra enheter hade plats för fler kvinnor, t ex Huddinge och Södertälje. Mödravårdenscentralerna informerades om dessa nya regler, och har i uppgift att lista kvinnor från graviditetsvecka 25 på förlossningsenheter som har plats.

Dessa förändringar innebär således att trots att en gravid kvinna bor i norra länsdelen kan hon bli listad i södra länsdelen. Mödravården i Norrtälje kommun reagerar starkt på denna förändring. De beskriver att de nya rutinerna kan bli mycket besvärliga för den födande kvinnan. Restiden mellan Hallstavik och Södertälje är, *utan* rusningstrafik, ca 1 timme och 45 minuter. Att i samband med att en förlossning startar, och värkarbetet intensifieras, behöva transportera sig en så lång resväg kan *inte* vara den optimala eller mest patientsäkra planeringen av förlossningsvården i länet.

Med anledning av detta ställer vi följande frågor:

1. Hur bedömer förvaltningen lämpligheten i att gravida kvinnor i Norrtälje kommun ska behöva resa, i rusningstrafik, till Södertälje för att föda barn?
2. Varför har ingen mer rimlig geografisk planering av förlossningsvården inom länet gjorts t ex att gravida kvinnor i Norrtälje kommun får förtur till förlossningskliniken vid Danderyds sjukhus?
3. Varför har ingen planering med grannlandet Gävleborg gjorts gällande möjlighet att hänvisa gravida kvinnor i Norrtälje kommun till förlossningen i Gävle?

BILAGA 22

Socialdemokraterna

Skrivelse
2016-05-24
HSN 2016-2514

Distrikts- och diabetessjuksköterskor ska kunna skriva remiss till länets hälsomottagningar

I Stockholms läns landsting finns det tre hälsomottagningar, dessa ligger i Haninge, Järva och i Södertälje. En hälsomottagning är en specialismottagning för hälsosamma levnadsvanor och vänder sig till vuxna som tidigare gjort försök att förändra sina levnadsvanor men inte nått hela vägen. Insatserna de genomför syftar till att öka patienternas livskvalitet och minska risken för sjukdomar relaterade till levnadsvanor så som otillräcklig fysisk aktivitet, tobaksbruk, riskbruk av alkohol och psykisk ohälsa koppat till livsstil.

För att komma till mottagningen krävs remiss från läkare. Verksamheterna själv så väl som distriktssjuksköterskor tycker att det olyckligt att inte även distrikts- och diabetessköterskor ska få möjlighet att remittera till dessa verksamheter.

Hälsomottagningarna upplever att verksamheten fortfarande är okänd bland många inom vården och genom informationsinsatser och genom att fler yrkeskategorier får möjlighet att remittera patienter till dessa mottagningar kan verksamheternas betydelsefulla insatser nå till fler.

Det skulle också vara resurseffektivt för vården då många av de patienter som kommer att bli aktuella att remittera har en kontinuerlig kontakt med distriktsköterskan. Idag måste då ett särskilt läkarbesök bokas in för att få en remiss utfärdad, en läkarresurs frigörs alltså som kan användas till annat. Att distrikts- och diabetessköterskor skulle ha kompetens nog att remittera rätt patienter är vi övertygade om.

Socialdemokraterna föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnden besluta

att ge distrikts- och diabetessköterskor möjlighet att remittera patienter till länets Hälsomottagningar utifrån samma kriterier som läkare gör idag

att genomföra informationsinsatser för att öka kännedomen om hälsomottagningarnas verksamhet

BILAGA 23

Liberalerna
Moderaterna
Centerpartiet
Kristdemokraterna
Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Skrivelse
2016-05-24
HSN 2016-2515

Vård för den som utsatts för sexuella övergrepp som barn

Sexuella övergrepp mot barn är ett fruktansvärt brott. Det finns ingen tillförlitlig statistik om hur många barn som utsatts eller utsätts för sexuella övergrepp, men det rör sig om ett stort antal barn och brottet är alltför vanligt förekommande. Det är ett ansvar för samhället att försöka förhindra att fler barn - och vuxna – utsätts. Men, samhället förmår inte alltid skydda dessa barn och måste då erbjuda stöd till dem som drabbats. Här finns ett utvecklingsbehov.

En del förebyggande insatser görs i dag. Inom Stockholm läns landsting finns, bland annat, PrevenTell en nationell hjälplinje för den som riskerar att utsätta andra för övergrepp.

Hälso- och sjukvården måste stå väl rustad dels att möta barn som utsatts för övergrepp, dels vuxna som behöver bearbeta sina upplevelser från barndomen och naturligtvis även de som utsätts för övergrepp i vuxen ålder.

Olika omständigheter gör att, efter att ha utsatts för sexuella övergrepp, behoven hos människor ser olika ut, och uppstår vid olika tider i livet. I Stockholms läns landsting ska det finnas adekvat behandling och stöd att tillgå när behovet uppstår. Det kan handla om samtalskontakt, psykiatrisk behandling men också vård inom exempelvis gynekologin. Genom primärvårdens utbyggda psykosociala stöd har tillgången till psykisk hälsovård ökat för alla Stockholmare, men för vissa finns behov av mer specialiserad vård. Sexuella övergrepp är också för många stigmatiserande, och en god kunskap om behov och vårdutbud inom hela vården kan förbättra bemötandet och underlätta för den drabbade att få rätt vård.

Idag erbjuder landstinget psykiatrisk vård för den som behöver. Dock finns ett behov av att utveckla kompetensen i landstingets egen organisation och hos dem som arbetar på uppdrag från landstinget, att både möta och identifiera adekvat behandling för personer som utsatts för sexuella övergrepp. Genom vissa privata husläkarmottagningar kan exempelvis patienter remitteras till specialiserad vård hos organisationen Wonsa.

Författaren Elaine Eksvärd har nyligen, genom sin bok Medan han lever, synliggjort barns utsatthet, liksom behovet av stöd till de som drabbats. I dag är informationen på 1177 Vårdguiden om vilket stöd som finns att tillgå för den som utsatts för sexuella övergrepp främst fokuserat på civilsamhällets olika stödjande verksamheter.

Erbjudandet från sådana aktörer är mycket positivt, och ett viktigt komplement till den offentligt finansierade vården. Det är dock viktigt att den som söker information enkelt kan överblicka också de möjligheter till vård som landstinget erbjuder, och skäl finns att förbättra vilken guidning som finns för dessa patienter.

Vi uppdrar därför till Hälso- och sjukvårdsdirektören att under hösten 2016 återkomma till Hälso- och sjukvårdsnämnden med en genomlysning av vilken vård som erbjuds den som utsatts för sexuella övergrepp som barn och hur den vården kan utvecklas, samt att säkerställa tillgången till information om vårdutbudet för den som utsatts för sexuella övergrepp som barn, framförallt på Vårdguiden 1177.

BILAGA 24

Socialdemokraterna
Vänsterpartiet

Förslag till beslut
Ärende 34
HSN 1501-0102

Gällande ” Reviderat Förfrågningsunderlag enligt LOU – upphandling av barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet i Handen och geografiskt områdesansvar i kommunerna Tyresö, Haninge och Nynäshamn”

Vid hälso- och sjukvårdsnämndens (HSN) möte den 26 januari lämnade socialdemokraterna tillsammans med Vänsterpartiet in ett förslag till beslut om att inte upphandla barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet enligt LOU, samt förslag om att hälso- och sjukvårdsdirektören skulle återkomma till HSN med förslag på hur barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamheten i området skulle utvecklas på ett sätt som främjar sammanhållna vårdkedjor och styrning mot Framtidens hälso- och sjukvård.

Redan i programberedningen för folkhälsa och psykiatrins möte 21 april 2015 lämnade Socialdemokraterna tillsammans med Vänsterpartiet in ett särskilt uttalande. Där framgår att vi saknar en konsekvensanalys av den planerade upphandlingen. Vilken är den bästa organisation för att ordna barn- och ungdomspsykiatri på utifrån behoven i länet? Vi efterlyste också en utvärdering av de verksamheter som idag bedriver vården i de aktuella områdena. På vilka sätt har vårdens kvalitet förbättrats sedan den upphandlades?

Vid tidigare upphandlingar har det funnits uppenbara problem med kontinuitet, lokala nätverk och personalövertagande. Inom barn och ungdomspsykiatri finns barn och unga som är i stort behov av långvariga och stadigvarande kontakter, där förändringar kan leda till stora bakslag. För att få en bättre och mer stabil verksamhet behöver vi hitta långsiktiga och ansvarsfulla lösningar för barnen. Förvaltningen bör därför se över vilka modeller som bäst lämpar sig för den här typen av verksamhet och säkerställa att fokus i större utsträckning kan läggas på kvalitet. I ett sådant arbete ska utgångspunkten vara att detta ska drivas i egen regi av landstinget, eftersom det är garanten för verksamhetens kontinuitet.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet står fast vid det ställningstagandet. Vi menar att det inte finns några rimliga skäl att tro att verksamheten väsentligt skulle förbättras genom en upphandling. Det helt avgörande är att se till att psykiatri fungerar, inte

minst för våra barn och ungdomars skull. Det handlar om människor som har stora svårigheter och behöver all hjälp de kan få. Vi måste se till att de som arbetar inom denna verksamhet har attraktiva arbetsplatser och att de ges förutsättningar för att göra och utveckla vården för denna utsatta patientgrupp.

Noterbart är också den farhåga kring jourverksamheten som lyftes av Saco i MBL förhandlingen. Saco tillsammans med Vision och Vårdförbundet betonar dessutom kravet på samverkan med andra vårdgivare i upphandlingsförslaget. En farhåga som Socialdemokraterna och Vänsterpartiet delar.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår Hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta

att barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet inte ska upphandlas enligt LOU

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsdirektören att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med förslag på hur barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamheten i området skulle utvecklas på ett sätt som främjar sammanhållna vårdkedjor och styrning mot Framtidens hälso- och sjukvård.

BILAGA 25

Miljöpartiet

Förslag till beslut
Ärende 34
HSN 1501-0102

Gällande ” Reviderat Förfrågningsunderlag enligt LOU – upphandling av barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet i Handen och geografiskt områdesansvar i kommunerna Tyresö, Haninge och Nynäshamn”

När upphandling av barnpsykiatri genomfördes 2012 avslag Miljöpartiet förslaget. Vi ansåg inte att det fanns någon förklarande analys om på vilket vis upphandlingen skulle komma patienterna till gagn. Vi pekade också på att det är viktigt med långsiktighet i verksamheten. När beslutet om att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma med ett reviderat förfrågningsunderlag för denna verksamhet återremitterade vi ärendet med hänvisning till att vi saknade en analys.

Vi har fortfarande inte sett någon analys av hur beslutet att upphandla psykiatriska verksamheter påverkat patienterna. Vad har verksamheterna lyckats med och misslyckats med, och vad beror det på? Hur har privatiseringen påverkat psykiatri i sin helhet och hur har det påverkat verksamhetens långsiktighet.

Mycket bra görs inom psykiatri, men organisationen i sig haltar. Miljöpartiet vill se en analys av hur vi på bästa sätt organiserar hela psykiatri, och det brådskar med att ta tag i hela organisationen. Vi vet också att psykiatri idag lider av bristande samverkan och att patienter hamnar mellan stolarna både i överförandet såväl mellan slutet och öppenvården såväl som mellan kommun och landsting. Vad som behövs är ett helhetsgrepp om psykiatri och en strategi för en sammanhållen psykiatrisk vård.

Mot denna bakgrund föreslår vi ännu en gång att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att avslå reviderat förfrågningsunderlag enligt LOU
- att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med en analys av upphandlingens effekter och påverkan på barnpsykiatri i sin helhet.
- att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden med en strategi för en mer sammahållen och effektiv barnpsykiatrisk vårdorganisation.

BILAGA 26

Verksamhetsstyrning och stöd
Kansli

SAMMANSTÄLLNING
2016-04-27

HSN 2016-0054

Beslut fattade på delegation

Beslutsfattare/

Beslutsnr. Datum Rubrik

Ordförande i Hälsa- och sjukvårdsnämnden

HSN 2016-0459	2016-03-03	Deltagande för Ulf Landström (SD) i samråd om Stockholmsregionens utveckling den 5 april 2016
"	2016-03-22	Deltagande för Pia Ortiz Venegas (V) i seminarium "Hur får vi en sjukt bra vård för kroniskt sjuka" den 26 april 2016
"	2016-03-31	Deltagande för Pia Ortiz Venegas (V) i osteoporosdagen den 20 april 2016
"	2016-04-19	Deltagande för Ulf Landström (SD) i seminarium om utmaning för folkhälsan den 28 april 2016
HSN 1501-0102	2016-03-31	Beslut att avbryta upphandling av barn- och ungdomspsykiatrisk öppenvårdsverksamhet i Handen med områdesansvar för kommunerna Tyresö, Haninge och Nynäshamn

Ordförande i Sjukvårdsstyrelse Stockholms stad och Ekerö

HSN 2016-0459	2016-03-10	Deltagande för Inger Akalla (M) i konferensen Presentation av arbetshälsorapport den 10 mars 2016
---------------	------------	---

Ordförande i programberedning för folkhälsa och psykiatri

HSN 2016-0459	2016-03-09	Deltagande för Margot Hedlin (L) i konferensen Framtiden med hiv – nya kunskaper och erfarenheter av hiv i livets alla stadier den 17 mars 2016
---------------	------------	---

Hälsa- och sjukvårdsdirektören

HDIR 16098	2016-03-30	Begäran om utlämnande av allmän handling (HSN 2016-1161)
HDIR 16106	2016-03-18	Förlängning av avtal med vårdgivare om uppsökande verksamhet till vissa äldre och funktionshindrade, 2017-01-01–2018-12-31 (HSN 1401-0050)
HDIR 16107	2016-03-30	Fortsatt utveckling av behandlingsprogram för tonåringar med fetma (TOPP) vid BUMM, år 2016 (HSN 1403-0433)
HDIR 16111	2016-04-08	Fortsatt implementering av Handlingsprogram

		övervikt och fetma (HPÖ) samt FaR i Stockholms läns landsting, APC år 2016-2017 (HSN 1403-0433)
HDIR 16115	2016-04-19	Avslag på begäran om utlämnande av allmän handling (HSN 2016-1748)
HDIR 16120	2016-04-22	Ändringar i attestantförteckningen (HSN 2016-0081)
HDIR 16122	2016-04-26	Beslut om reviderad delegationsordning och fördelning av verkställighetsbeslut för hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSN 1511-1338)

Utskottet för framtidens hälso- och sjukvård

Protokoll 2/2016 den 4 april

Sjukvårdsutskott Norr

Protokoll 2/2016 den 7 april

Sjukvårdsutskott Stockholms stad och Ekerö

Protokoll 2/2016 den 6 april

Sjukvårdsutskott Söder

Protokoll 2/2016 den 8 mars, 3/2016 den 12 april

**Avregistrerade vårdgivare LOL och LOF
12 mars 2016 – 21 april 2016**

Enheten för lagreglerade läkare och sjukgymnaster

I enlighet med nämndens beslut från den 26 augusti 2013 (HSN 1305-0560) är beslutsrätten delegerad till anställd på förvaltningen.

Förvaltningen har beslutat att avregistrera ett antal vårdgivare från registret över läkare och sjukgymnaster verksamma enligt lag om läkarvårdsersättning (LOL) och lag om ersättning för fysioterapeuter (LOF) från och med 12 mars 2016 till den 21 april 2016. Vårdgivarna är avregistrerade på grund av att något eller några av de krav som anges i LOL respektive LOF inte är uppfyllda, alternativt att vårdgivaren på egen begäran avsagt sig rätten till ersättning enligt nämnda lagar.

Vårdgivare	Specialitet	Beslutsdatum
Annika Edinfeld	Fysioterapi	2016-03-31
Dan Barbutiu	Psykiatri	2016-04-15
Ylva Larsson	Fysioterapi	2016-03-31

Vikariatsärenden LOL och LOF
12 mars 2016 till den 21 april 2016
Enheten för lagreglerade läkare och sjukgymnaster

I enlighet med nämndens beslut den 26 augusti 2013 (HSN 1305-0560) är beslutsrätten delegerad till anställd på förvaltningen.

Förvaltningen har fattat beslut avseende vikariatsärenden från och med den 12 mars 2016 till den 21 april 2016. Avslag i vikariatsärenden sker exempelvis då vårdgivaren inte uppfyller krav om heltidsverksamhet enligt 8 § lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL) respektive lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF) eller på grund av att ansökan inkommit försent eller inte är komplett.

Ordinarie vårdgivare	Specialitet	Vikariatstagare	Beslut	Beslutsdatum
Kerstin Grunewald	Fysioterapeut	Maria Mereman	Bifall	2016-03-15
Nina Renvall	Fysioterapeut	Maria Mereman	Bifall	2016-03-14
Stiewe Gisela	Fysioterapeut	Hlin Sundberg	Bifall	2016-03-16
Joachim Heuer	Fysioterapeut	Hlin Sundberg	Bifall	2016-03-16
Elisabeth Olsson	Fysioterapeut	Hlin Sundberg	Bifall	2016-03-16
Robin Wakeham	Fysioterapeut	Hlin Sundberg	Bifall	2016-03-16
Bertil Schröder	Fysioterapeut	Thomas Avenbrand	Avslag	2016-03-16
Christer Höglund	Fysioterapeut	Amon Gabriel	Bifall	2016-03-22
Ann-Christine Säther	Fysioterapeut	Eva Pettersson	Bifall	2016-03-22
Henrik Jägerstad	Anestesi	Sunil Karla	Bifall	2016-03-22
Lena Näslund	Fysioterapeut	Thomas Avenbrand	Bifall	2016-03-22
Eva Olsson	Fysioterapeut	Thomas Avenbrand	Bifall	2016-03-22
Carina Delissen	Fysioterapeut	Thomas Avenbrand	Bifall	2016-03-22
Ulrika Jederlund	Fysioterapeut	Thomas Avenbrand	Bifall	2016-03-22
Cecilia Lyngman Karlström	Fysioterapeut	Vera Vestberg Thorman	Bifall	2016-03-22
Beatrice Bakalis	Fysioterapeut	Eva Pettersson	Bifall	2016-03-23
Sofie Mannerson	Fysioterapeut	Eva Pettersson	Bifall	2016-03-23
Bertil Schröder	Fysioterapeut	Thomas Avenbrand	Bifall	2016-03-23
Gergor Skwirut	Fysioterapeut	Peter Andersson	Bifall	2016-03-24
Cilla Gabrielsson	Vissa. Op. spec	Sten Gibsson	Bifall	2016-03-29
Christer Höglund	Invärtes. Medicin	Mahbobol Alam	Bifall	2016-03-30
Charlotte Simonius	Fysioterapeut	Maria Mereman	Bifall	2016-03-30
Eva Pettersson	Fysioterapeut	Anna-Lena Roune	Bifall	2016-03-31
Susanne Keier	Fysioterapeut	Peter Andersson	Bifall	2016-03-31
Christer Höglund	Invärtes Medicin	Gabriel Amon	Bifall	2016-03-31
Maria Przedpelska	Allmänmedicin	Ann Guterstam	Bifall	2016-04-04
Anneli Karbing	Fysioterapi	Helena Shadburn	Bifall	2016-04-05
Marianne Carlsson	Allmänmedicin	Marzena Langer	Avslag	2016-04-11
Anders Laurell	Fysioterapeut	Malin Larsson	Bifall	2016-04-11
Marie Gardner	Fysioterapeut	Marie Schyberg	Bifall	2016-04-11

PROTOKOLL
2016-05-24

5/2016

Ordinarie vårdgivare	Specialitet	Vikariatstagare	Beslut	Beslutsdatum
Leonie Ribbing	Fysioterapeut	Marie Schyberg	Bifall	2016-04-11
Gunilla Bokvist	Fysioterapeut	Elin Kjellander	Bifall	2016-04-12
Maria Westin	Fysioterapeut	Elin Kjellander	Avslag	2016-04-12
Birgitta Nordahl	Fysioterapeut	Elin Kjellander	Avslag	2016-04-12
Claes-Göran Cederberg	Neurologi	Beth von Schreeb	Avslag	2016-04-14
Kajja Mustalampi	Fysioterapeut	Per Degerfält	Bifall	2016-04-14
Jill Bisander	Fysioterapeut	Ing-Marie Rydesjö	Bifall	2016-04-15
Jill Bisander	Fysioterapeut	Malin Larsson	Bifall	2016-04-15
Cecilia Lyngman Karlström	Fysioterapeut	Vera Vestberg Thorman	Bifall	2016-04-18
Anne Mari Marklund	Fysioterapeut	Maria Kalin	Bifall	2016-04-19
Kerstin Billengren	Fysioterapeut	Maria Kalin	Bifall	2016-04-19